

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 1Obdo/91/2021
Identifikačné číslo spisu: 1515220248
Dátum vydania rozhodnutia: 25.05.2022
Meno a priezvisko: JUDr. Miroslava Janečková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2022:1515220248.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Miroslavy Janečkovej a členiek senátu JUDr. Jany Hullovej a JUDr. Eriky Čanádyovej v spore žalobcu WM Consulting & Communication, s.r.o., Žilinská cesta 130, Piešťany, IČO: 34 127 798, zastúpeného Roman Kvasnica a partneri s.r.o., Žilinská cesta 130, Piešťany, IČO: 36 866 598, proti žalovanému 1/ O. C., nar. X. V. XXXX, XXX XX G.. XXX a proti žalovanému 2/ O. C., nar. XX. O. XXXX, XXX XX G.. XXX, obaja zastúpení Podhorský & Partners, s.r.o., Ventúrska 1, Bratislava - mestská časť Staré Mesto, IČO: 46 962 000, za účasti osobitného subjektu na strane žalovaných VŠEOBECNÁ OCHRANA PRÁV SPOTREBITEĽOV, Šafárikovo nám. 7, Bratislava, IČO: 42 362 962, o zaplatenie sumy 5.711,50 eur s príslušenstvom a odmenou 19,04 eur zo zmenky, o dovolaní žalovaných proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 1CoZm/7/2020-325 z 10. septembra 2020, takto

rozhodol:

Dovolanie žalovaných o d m i e t a.

Žalobca má voči žalovanému 1/ a 2/ nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

Okresný súd Bratislava V (ďalej aj „súd prvej inštancie“) rozsudkom č. k. 1CbZm/1052/2015-268 z 3. septembra 2019 rozhodol tak, že žalovanému 1/ a 2/ uložil povinnosť spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobcovi sumu 2.608,10 eur spolu so 6% úrokom ročne zo sumy 2.608,10 eur od 10. septembra 2014 do zaplatenia a zmenkovú odmenu vo výške 8,69 eur, všetko do troch dní od právoplatnosti rozsudku, vo zvyšku žalobu zamietol a žalobcovi uložil povinnosť nahradiť žalovanému 1/ a 2/ trovy konania v rozsahu 8,68%.

2 Na odôvodnenie svojho rozhodnutia súd prvej inštancie uviedol, že z prvopisu zmenky, vystavenej dňa 21.septembra 2006 zistil, že žalovaný 1/ ako vystaviteľ dal bezpodmienečný sľub zaplatiť v Bratislave na rad Slovenskej sporiteľne, a.s. dňa 9. septembra 2014 sumu 172.064,65 Sk, bez protestu. Zmenku avaloval žalovaný 2/. Na rube zmenky je zapísaný nedatovaný indosament na rad žalobcu.

3 Konštatoval, že zmenka obsahuje všetky náležitosti predpísané v Čl. I § 75 zák. č. 191/1950 Zb. Zákon zmenkový a šekový (ďalej aj „zmenkový zákon“) pre vlastnú zmenku. Ďalej uviedol, že prvopisom zmenky s nepretržitým radom indosamentov (Čl. I § 16 ods. 1 zmenkového zákona) žalobca preukázal, že je riadny majiteľ a má podľa Čl. I § 48 ods. 1 zmenkového zákona právo postihom žiadať zmenkovú sumu, pokiaľ zmenka nebola zaplatená, 6%-né úroky odo dňa splatnosti a odmenu vo výške 1/3 percenta zmenkovej sumy. Dodal, že vychádzajúc len z abstraktného charakteru zmenky by preto bolo možné považovať uplatnený nárok za preukázaný. Poukázal na Čl. I § 17 ods. 2 zmenkového zákona v znení platnom od 23. decembra 2015, podľa ktorého súd z úradnej povinnosti prihliadne na skutočnosti odôvodňujúce kauzálne námietky, ktoré by ten, kto je žalovaný zo zmenky mohol uplatniť, ak jeho zaviazanosť zo zmenky vznikla v súvislosti so spotrebiteľskou zmluvou.

4 Poukázal ďalej na kauzálny vzťah zmenky, ktorým bola v tomto prípade zmluva o splátkovom úvere č. 0503859167 zo dňa 21. septembra 2006, ktorú žalovaní ako dlžníci uzavreli s veriteľom Slovenskou sporiteľňou, a.s. Predmetom zmluvy bolo poskytnutie spotrebného bezúčelového úveru vo výške 163.000,-Sk. Dlžníci sa zmluvou zaviazali splatiť veriteľovi úver spolu s úrokom 10,80% ročne v 120 mesačných splátkach po 2.300,-Sk, splatných vždy k 20 dňu v mesiaci, počnúc od 20. októbra 2006 do 20. septembra 2016 a platiť poplatok za správu úveru 60,-Sk mesačne. V zmluve je uvedená ročná percentuálna miera nákladov 12,15%. Jej súčasťou boli Úverové podmienky a Všeobecné obchodné podmienky. Nakoľko úver žalovanému poskytol veriteľ v rámci predmetu svojho podnikania a nešlo o úver učený na výkon zamestnania, povolania alebo podnikania žalovaných, bez ohľadu na to, že zmluvu uzavreli podľa §§ 497 až 507 Obchodného zákonníka, súd ho posúdil ako spotrebiteľský úver, na ktorý sa v čase uzavretia zmluvy vzťahoval zákon č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch ako osobitný predpis. Zmluvu o spotrebiteľskom úvere považoval za platnú, nakoľko obsahuje podstatné náležitosti predpísané zák. č. 258/2001 Z. z. v znení platnom ku dňu jej uzavretia. Výslovil názor, že v čase uzavretia zmluvy Zákon o spotrebiteľských úveroch (ani všeobecne záväzná právna norma) nezakazovala použitie zmenky na zabezpečenie uspokojenia pohľadávky zo spotrebiteľskej zmluvy. Zdôraznil, že čiastočné obmedzenie platilo pre spotrebiteľské úvery až od 1. januára 2008 a zabezpečenie zmenkou úplne vylúčil zákon 129/2010 Z. z. s účinnosťou od 1. januára 2011. Vychádzajúc z uvedeného nepovažoval zmenkový prejav za neplatný ani podľa Čl. III § 3a zmenkového zákona.

5 Za nesporné súd považoval, že zmenka bola vystavená vedome ako neúplná a chýbajúce údaje o zmenkovej sume a dátume splatnosti doplnil žalobca dodatočne na základe zmluvy o zmenkovom vyplňovacom práve. Uviedol, že zmenkou boli zabezpečené iba pohľadávky veriteľa zo Zmluvy o splátkovom úvere a to istina 163.000,-Sk, úroky, úroky z omeškania a všetky poplatky a náklady spojené s úverovou zmluvou. Právo vyplniť chýbajúce údaje mal majiteľ zmenky aj v prípade, ak dlžníci neuhradili veriteľovi riadne a včas jeho splatnú pohľadávku v lehote písomne ním určenej vo vyhlásení mimoriadnej splatnosti pohľadávky; zmenkovú sumu mohol majiteľ vyplniť vo výške pohľadávky, ku dňu určenému ako deň splatnosti pohľadávky v písomnom oznámení o vyhlásení mimoriadnej splatnosti pohľadávky (Čl. II ods. 3 a Čl. III ods. 1 Zmluvy o zmenkovom vyplňovacom práve).

6 Ako dátum splatnosti mohol majiteľ vyplniť deň, ktorým bude najskôr 7. deň po dni vyplnenia blankozmenky, ale nie skôr ako 10. deň odo dňa, kedy sa dlžníci dostanú do omeškania so splatením splatnej pohľadávky, alebo časti pohľadávky (Čl. II ods. 4 a Čl. III ods. 1 Zmluvy o zmenkovom vyplňovacom práve).

7 Konštatoval, že z oznámenia o vyhlásení mimoriadnej splatnosti vyplýva, že banka v zmysle bodu 7.6.1. VOP ku dňu 9. septembra 2014 vyhlásila mimoriadnu splatnosť úveru, čím sa pohľadávka zo zmluvy o úvere stala splatnou v celom rozsahu. Zároveň vyzvala žalovaných na zaplatenie zosplatennej pohľadávky 5.711,50 eur do 15 dní od prevzatia oznámenia. Ako dátum splatnosti na zmenke bol uvedený deň 9. september 2014, ktorý korešponduje s dátumom, ku ktorému bola vyhlásená mimoriadna splatnosť úveru.

8 Výslovil názor, že žalobca nevyplnil blankozmenku v súlade s vyplňovacím oprávnením, nakoľko dátum splatnosti zmenky bol totožný s dátumom, kedy banka vyhlásila mimoriadnu splatnosť úveru. Z uvedeného vyplýva, že žalobca do zmenkovej sumy zahrnul aj splátky, ktoré sa vyhlásením mimoriadnej

splatnosti síce stali splatnými ku dňu 9. septembru 2014, ale ku dňu splatnosti zmenky, t. j. 9. septembru 2014 žalovaní s ich úhradou ešte neboli v omeškaní, nakoľko im banka poskytla na zaplatenie dlžnej sumy lehotu 15 dní odo dňa prevzatia oznámenia. Do omeškania sa dlžníci tak dostali až 16 deň od prevzatia oznámenia a majiteľ zmenky mohol dátum splatnosti zmenky vyplniť najskôr 10 deň odo dňa, kedy sa dlžníci dostanú do omeškania so splatením splatnej pohľadávky. Doplnením vyššej sumy sa však nestala neplatnou len v rozsahu, v ktorom bolo oprávnenie prekročené, dlžníkov nezaväzuje.

9 Za v konaní nesporné považoval skutočnosť, že dlžníci na kauzálnu pohľadávku uhradili sumu 4.644,77 eur. V období od 20. októbra 2006, kedy mala byť splatnosť prvej splátky, do 9. septembra 2014, mala byť v splátkach uhradená suma 218.500,-Sk, t. j. 7.252,87 eur (95 splátok x 2300,-Sk). Nakoľko žalovaní uhradili sumu 4.644,77 eur, ku dňu splatnosti zmenky boli v omeškaní s úhradou sumy 2.608,10 eur. V súvislosti so zmluvným úrokom, ktorý bol v špecifikácii zo dňa 16. augusta 2018 vyčíslený vo výške 971,97 eur súd dospel k záveru, že táto suma nebola vyplnená do zmenkovej sumy oprávnene, nakoľko úrok z úveru je už obsiahnutý v jednotlivých splátkach, s ktorými boli žalovaní v omeškaní. Rovnako vo vzťahu k úroku z omeškania mal súd za to, že nejde o správne vyplnenie zmenkovej sumy zodpovedajúcej tejto sume, keďže žalobca nešpecifikoval z akej sumy a za aké obdobie mal nárok na úrok z omeškania vzniknúť. Vyčíslenie úroku takým spôsobom, že žalobca uvedie len výslednú sumu, vzbudzuje prvky svojvôle a mohlo by viesť až k absurdným záverom, že je dlžník povinný zaplatiť akúkoľvek sumu len preto, že ju žalobca vyčísliť. Z rovnakého dôvodu súd neakceptoval ani tvrdenie žalobcu, že nárok na zaplatenie zmenkovej sumy patrí minimálne v rozsahu zodpovedajúcej sume uvedenej vo výzve na úhradu zo dňa 15. augusta 2014, v ktorom banka žalovaných vyzvala na zaplatenie omeškanej pohľadávky vo výške 2.789,10 eur, v ktorej mal byť zohľadnený aj úrok z omeškania. Nakoľko úrok z omeškania nebol konkretizovaný, súd uznal dôvodnosť zmenkovej sumy len v rozsahu neuhradených splátok, s ktorými boli žalovaní v omeškaní ku dňu splatnosti zmenky.

10 V súvislosti s námietkou žalovaných ohľadom neurčitosti zmluvy o zmenkovom vyplňovacom práve súd dospel k záveru, že ustanovenie upravujúce podmienky vyplnenia dátumu splatnosti je dostatočne určité a zrozumiteľné. V zmysle Čl. II ods. 4 tejto zmluvy bol remitent oprávnený vyplniť ako dátum splatnosti zmenky najskôr 7 deň po dni vyplnenia blankozmenky, ale nie skôr ako 10 deň odo dňa, keď sa dlžníci dostanú do omeškania so splatením dlžnej pohľadávky alebo jej časti. Takéto dojednania mal za presne vymedzujúce aký deň možno do zmenky vyplniť ako dátum splatnosti. Skutočnosť, že nie je určito ohraňovaný časový moment, dokedy možno najneskôr tento údaj vyplniť, nespôsobuje neurčitosť dojednania. V nadväznosti na námietku žalovaných, ktorí považujú zmluvu o zmenkovom vyplňovacom práve za neplatnú z dôvodu, že majiteľovi umožňuje chýbajúci údaj v zmenke doplniť bez časového obmedzenia, vyslovil názor, že prípadná neplatnosť zmluvy, oprávňujúcej na vyplnenie blankozmenky, však vzhľadom na abstraktný charakter zmenky nemá na platnosť zmenky samotnej žiadny vplyv, iba dlžníkovi umožňuje brániť sa proti povinnosti zmenku zaplatiť námietkou podľa Čl. I § 10 zmenkového zákona. Z tohto pohľadu považoval za nie podstatné, či žalobca mal možnosť vyplnením blankozmenky odňať spotrebiteľovi napr. právo namietať premlčanie zabezpečenej pohľadávky, ale to, či udelené oprávnenie vykonal spôsobom, ktorým reálne spotrebiteľa na jeho právach ukrátil. V tomto prípade bol zmenkový nárok na súde uplatnený pred uplynutím trojročnej premlčacej doby, v ktorej sa podľa druhej vety § 103 Občianskeho zákonníka premlčiava kauzálna pohľadávka. Súd ďalej konštatoval, že oprávnenie blankozmenku vyplniť nie je typickým majetkovým právom. Bezprostredne súvisí s vlastníctvom blankozmenky, ako listiny, nositeľom práva je len je vlastník, je od blankozmenky závislé a k nej akcesorické, nie je ho preto možné uplatniť samostatne a nemôže sa ani samostatne premlčať. Pokiaľ toto právo nebolo v zmluve obmedzené len na určitý čas, musí trvať dovtedy, kým je listina blankozmenkou. Blankozmenka ešte nie je cenným papierom, nie je pohľadávkou ani záväzkom osôb v nej uvedených, zmenkovo-právne vzťahy sa založia až doplnením chýbajúcich údajov (i keď s účinnosťou od vystavenia zmenky) a týmto momentom vyplňovacie právo zanikne.

11 So zreteľom na uvedené súd prvej inštancie žalovaným uložil povinnosť, aby žalobcovi zaplatili spoločne a nerozdielne zmenkovú sumu 2.608,10 eur spolu so 6% úrokom ročne z nej od 10. septembra 2014 do zaplatenia a zmenkovú odmenu vo výške 1/3 percenta sumy zo sumy 2.608,10 eur, teda 8,69

eur a vo zvyšku žalobu zamietol.

12 Pri rozhodovaní o nároku na náhradu trov konania (§ 262 ods. 1 CSP) súd postupoval podľa § 255 ods. 1 CSP. Nakoľko žalovaní mali úspech v rozsahu 54,34% a neúspech v rozsahu 45,66%, pomerný úspech žalovaných predstavuje 8,68% a na ich náhradu je v zmysle zásady úspechu povinný žalobca. Súčasne uviedol, že o výške náhrady trov žalovaných bude v zmysle § 262 ods. 2 CSP rozhodnuté po právoplatnosti rozsudku, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

13 Na odvolanie žalovaných Krajský súd v Bratislave rozsudkom č. k. 1CoZm/7/2020-325 z 10. septembra 2020 rozsudok Okresného súdu Bratislava V č. k. 1CbZm/1052/2015-268 zo dňa 3. septembra 2019 v napadnutej zaväzujúcej časti v súvisiacom výroku o nároku na náhradu trov prvoinštančného konania potvrdil a súčasne žalobcovi priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania voči žalovanému 1/ a 2/ v rozsahu 100%.

14 Odvolací súd konštatoval, že prvoinštančný súd správne posúdil právny vzťah strán sporu ako spotrebiteľský, nakoľko pôvodný veriteľ poskytol žalovaným úver v rámci predmetu svojho podnikania a nešlo o úver určený na výkon zamestnania, povolania alebo podnikania žalovaných. Odvolací súd sa stotožnil so závermi súdu prvej inštancie a uviedol, že odvolacie námietky žalovaných neboli spôsobilé prijaté závery konajúceho súdu spochybniť alebo vyvrátiť. Odvolací súd poukázal na to, že žalovaní 1/ a 2/ koncentrovali odvolacie námietky do argumentácie o neurčitosti zmluvy o zmenkovom vyplňovacom práve z dôvodu absencie dátumu, dokedy najneskôr je majiteľ zmenky oprávnený zmenku doplniť o chýbajúce údaje. Poukázal na to, že z rovnakého dôvodu považovali žalovaní 1/ a 2/ čl. II. ods. 4 zmluvy o zmenkovom vyplňovacom práve za neprijateľné zmluvné dojednanie v spotrebiteľskej zmluve. Zdôraznil, že napriek skutočnosti, že vyplňovacie právo nie je priamo právom zmenkovým ide o oprávnenie všeobecnej povahy, ktoré sa ku zmenke viaže a preto ho nie je možné považovať za zaniknuté pokiaľ pri dohotovovaní zmenkovej listiny ešte boli dané práva z tejto listiny. Doba, dokedy smie byť zmenka doplnená, nie je všeobecne stanovená. Akcesorická väzba medzi listinou blankozmenky a právom ju vyplniť vedie k záveru, že právo na vyplnenie blankozmenky sa nemôže premlčať. Trvá dovtedy, dokedy trvá listina a pokiaľ sú biele miesta zatiaľ nevyplnené (Kovařík, Z. Zákon směneční a šeková. Komentář. 6, dopl. vydání. Praha: C.H.Beck, 2014, 63s.). Na podporu správnosti svojho názoru poukázal aj na ustálenú a akceptovanú judikatúru napr. Rv I 930/31, R I 968/30. Dojednanie o tom, ako má byť zmenka vyplnená musí byť určité, ale len natoľko, aby poskytovalo všeobecnú a rámcovú predstavu, čo má byť do zmenky dopísané. Odvolací súd zhodne so súdom prvej inštancie konštatoval, že článok II. ods. 4 zmluvy o zmenkovom vyplňovacom práve, v zmysle ktorého „remitent súčasne vyplní dátum splatnosti zmenky, ktorým bude najskôr 7. deň po dni vyplnenia blankozmenky remitentom podľa čl. III. bod 1 tejto zmluvy, ale nie skôr, ako 10. deň odo dňa, kedy sa dlžníci dostanú do omeškania so splatením splatnej pohľadávky, alebo časti pohľadávky“ označil za dostatočne určité. Konštatoval, že ak by aj v dohode o vyplnení blankozmenky bolo dojednané právo majiteľa bez ďalšieho vyplniť dátum splatnosti má majiteľ blankozmenky právo doplniť do blankozmenky akýkoľvek dátum splatnosti (R 71/2005). Ďalej zdôraznil, že ak majiteľ vyplní zmenku, ktorá bola vydaná ako neúplná odlišne od dojednania o jej vyplnení, nie je z tohto dôvodu zmenka neplatná. Nesprávne vyplnenie len zakladá námietku dlžníka v zmysle článku I § 10 zákona zmenkového a šekového.

15 Odvolací súd sa nestotožnil s argumentáciou žalovaných týkajúcou sa spochybnenia platnosti zmluvy o zmenkovom vyplňovacom práve z dôvodu spotrebiteľského charakteru daného právneho vzťahu. Poukázal pritom na smernicu Rady č. 87/102/EHS z 22. decembra 1986 o aproximácii zákonov, iných právnych predpisov a správnych opatrení členských štátov, ktoré sa týkajú spotrebiteľského úveru, ktorá nezakazuje používanie zmeniek v spotrebiteľských zmluvách, pričom zo znenia článku 10 vyplýva, že členské štáty môžu povoliť ich používanie v spotrebiteľských zmluvách, ak zároveň zabezpečia vhodnú ochranu spotrebiteľa v takýchto situáciách. Uviedol, že vhodnú ochranu spotrebiteľa je potrebné chápať ako celkový právny rámec ochrany spotrebiteľa, vyplývajúci z predpisov práva únie a judikatúry Súdneho dvora, zahrňujúci aj povinnosť vnútroštátnych súdov ex offio skúmať nekalosť zmluvných podmienok.

16 O náhrade trov odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa ustanovenia § 396 ods. 1 CSP v spojení s ustanovením § 255 ods. 1, § 262 ods. 1 CSP. Úspešnému žalobcovi odvolací súd priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v celom rozsahu s tým, že podľa § 262 ods. 2 CSP o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

17 Krajský súd tak odvolacie dôvody žalobcu nevyhodnotil ako dôvodné a preto pristúpil v zmysle ust. § 387 ods. 1 CSP k potvrdeniu rozsudku okresného súdu.

18 Proti rozsudku odvolacieho súdu podali dovolanie žalovaní (ďalej aj „dovolatelia“), vyvodzujúcu prípustnosť dovolania z ust. § 421 ods. 1 písm. b/ CSP v spojení s ustanovením § 432 CSP. Navrhli, aby najvyšší súd rozsudok odvolacieho súdu zmenil tak, že žalobu zamieta a priznal žalovaným proti žalobcovi nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu, eventuálne, aby rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

19 V súvislosti s uplatneným dovolacím dôvodom podľa § 421 ods. 1 písm. b/ CSP uviedli, že sa odvolací súd nevyporiadal s právnou otázkou, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená a to uplatnenie zmenkového nároku z blankozmenky vystavenej za účelom zabezpečenia záväzku zo spotrebiteľskej zmluvy a vyplnenej po 1. máji 2014, t. j. po nadobudnutí účinnosti ustanovenia § 5a a § 29b zák. č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa, vylučujúceho zabezpečenie uspokojenia pohľadávky a splnenia záväzku zo spotrebiteľskej zmluvy zmenkou. Odvolaciemu súdu vytýkal, že sa nezaoberal otázkou okamihu vzniku nároku vyplývajúceho zo zmenky v súvislosti so spotrebiteľským úverom, v nadväznosti s ktorým bola zmenka vystavená, otázka, ktorá bola podľa názoru žalovaných pre posúdenie dôvodnosti podanej žaloby kľúčová. Uviedli, že v rozhodovacej praxi nebola vyriešená právna otázka, či je ako nárok, ktorý je v zmysle právnej teórie hmotnoprávnym oprávnením, ktoré je žalovateľné na súde, poňatá aj blankozmenka predložená v konaní ku dňu 30. aprílu 2015, ktorá bola vyplnená až po 1. máji 2014. Za taktiež doposiaľ nevyriešenú formuloval otázku, či nárok zo zmenky vzniká v čase, kedy mohla byť zmenka uplatnená na súde alebo už samotným vystavením blankozmenky a či do času, kedy je zmenka žalovateľná na súde nejde len o právo (nie nárok) na zmenkové plnenie. Vyslovili názor, že odvolací súd nesprávne vyhodnotil otázku vzniku zmenkového nároku zo zmenky, ktorá bola vystavená pôvodne ako blankozmenka. Podľa ich názoru odvolací súd pri posudzovaní žalobou uplatneného nároku nerozlišoval medzi inštitútom vzniku práv z blankozmenky, vzniku práv zo zmenky a inštitútu vzniku nároku zo zmenky. Mali za to, že tieto inštitúty nie je možné stotožňovať pre odlišné právne následky. Zdôraznili, že hoci je blankozmenka plnohodnotnou listinou do okamihu vyplnenia chýbajúcich náležitostí nie je právne perfektným skriptúrnym aktom (zmenkou), či sa na jeho základe nemožno úspešne domôcť nároku v súdnom konaní. Ak sa teda nemohol žalobca v zmysle predloženej zmenky domôcť nároku na súde pred 1. májom 2014, ide o zmenku, z ktorej nároky vznikli až po 1. máji 2014. Uviedli, že v danom prípade blankozmenka neobsahovala údaj o peňažnej sume, ako ani o termíne jej splatnosti. Poukázali na rozhodnutie dovolacieho súdu sp. zn. 3Obdo/59/2018 zo dňa 26. marca 2019, v ktorom dovolací súd riešil iba otázku vzniku záväzku z blankozmenky, pričom vyslovil názor, že pre okamih vzniku záväzku zmenkového dlžníka (vystaviteľa vlastnej zmenky, akceptanta cudzej zmenky, resp. avalistu) zo zmenky vystavenej pôvodne ako blankozmenka je irelevantný okamih (dátum) doplnenia chýbajúcich údajov do blankozmenky, prípadne dátum splatnosti zmenkovej sumy. Dlžník, ktorý sa podpísal na blankozmenku pred doplnením posledného chýbajúceho údaje sa stáva vyplnením zmenky zmenkovým dlžníkom s účinkami ex tunc, teda odo dňa vystavenia blankozmenky. Zdôraznil, že sa dovolací súd v uvedenom rozhodnutí zaoberal len otázkou vzniku práv a povinností zo zmenky a nie otázkou vzniku nároku zo zmenky, ktorý je uplatniteľný na súde. Odvolaciemu súdu vytýkal, že ním nebola posudzovaná skutočnosť, že si žalobca uplatnil nárok zo zmenky, ktorá bola ako blankozmenka vystavená pred nadobudnutím účinnosti § 5a zák. č. 250/2007 Z. z., ku vyplneniu ktorej však došlo až po účinnosti predmetného zákonného ustanovenia. V posudzovanej veci bola blankozmenka vystavená v roku 2006, k jej vyplneniu došlo až v septembri 2014, teda v čase účinnosti § 5a ods. 1 písm. b/ zák. č. 250/2007 Z. z., ktorý vylučoval zabezpečenie nároku zo spotrebiteľskej zmluvy zmenkou. Namietali, že odvolací súd

mal posudzovať zákonnosť uplatneného nároku v súlade nielen so zákonom o spotrebiteľských úveroch, ale i s odkazom na zákon č. 250/2007 Z. z. a teda sa odvolací súd mal zaoberať okamihom vzniku zmenkového nároku v kontexte platnej a účinnej právnej úpravy, týkajúcej sa ochrany spotrebiteľa. Súdom obidvoch inštancií vytýkal, že pri aplikácii právnych noriem neprihliadli na znenie zák. č. 250/2007 Z. z. Žalovaní ďalej vyslovili názor, že ak žalobca uplatnil voči žalovaným práva zo zmenky za právneho stavu ochrany spotrebiteľa existujúceho v čase uplatnenia zmenkového nároku žalobou, sú žalovaní toho názoru, že takémuto výkonu práva nemožno v súdnom konaní poskytnúť ochranu, pretože okrem rozporu so zákonom je takýto výkon práva i v rozpore s dobrými mravmi. Poukázali aj na rozhodnutie Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. PL. ÚS 16/12, sp. zn. IV. 457/10 a sp. zn. I. ÚS 290/15, ktoré riešiac problematiku použiteľnosti zmenky z pohľadu ochrany spotrebiteľa zohľadňujú, že v prípade spotrebiteľov nie je možné odhliadnuť od ich špecifických záujmov a postavenia. Zdôraznili, že povinnosť súdov ex offio skúmať prípustnosť nároku uplatneného zmenkou vyplýva aj zo spoločného stanoviska občianskoprávneho kolégia NS SR a obchodnoprávneho kolégia NS SR uverejneného v Zbierke stanovísk NS a súdov SR č. 93/2015. Záverom uviedli, že napriek skutočnosti, že podaným odvolaním žalovaní výslovne nepoukazovali na argumentáciu obsiahnutú v rámci článku III. dovolania (čl. III. dôvodnosť podania dovolania), najmä na aplikáciu § 5a ods. 1 písm. b/ zák. č. 250/2007 Z. z., majú za to, že vzhľadom na skutočnosť, že zmenka zabezpečovala pohľadávku zo spotrebiteľskej zmluvy sa mal odvolací súd ex offio, s odkazom na princíp ochrany spotrebiteľa, za oberať aj otázkou, či na daný vzťah je aplikovateľné ustanovenie § 5a písm. b/ zák. č. 250/2007 Z. z., čo zo strany odvolacieho súdu vykonané nebolo.

20 Žalobca vo vyjadrení k dovolaniu vyslovil názor, že rozhodnutie odvolacieho súdu nezáviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá by v rozhodovacej praxi ešte nebola vyriešená. Podľa jeho názoru odvolací súd rozhodol v súlade so zákonom, keď pri posúdení danej veci aplikoval hmotnoprávnu úpravu platnú a účinnú v čase vystavenia zmenky žalovanou 1/ v Prešove dňa 21. septembra 2006, nakoľko vystavenie zmenky v spotrebiteľských vzťahoch do 1. januára 2011 bolo povolené. Poukázal na prechodné ustanovenie § 25 ods. 5 zák. č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch, účinného od 1. januára 2011, z ktorého vyplýva, že na zabezpečenie nárokov veriteľa zo spotrebiteľského úveru zmenkou alebo šekom sa do 31. decembra 2010 vzťahujú ustanovenia doterajších predpisov, takémuto zákazu a k zániku práva nedošlo. Na preukázanie správnosti svojho názoru žalobca poukázal na záver prijatý jednak Krajským súdom v Bratislave v uznesení zo dňa 17. apríla 2019 č. k. 3CoZm/5/2019-206, ako aj Najvyššieho súdu Českej republiky v uznesení z 31. augusta 2004 sp. zn. 25Cdo/2648/2003. Uzavrel, že v prípade retroaktívnej aplikácie § 5a zák. č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa by súd znemožnil žalobcovi si uplatňovať jemu patriace procesné práva, čo by malo za následok porušenie práva na spravodlivý súdny proces a s tým spojený zásah do právnej istoty žalobcu.

21 Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie bolo podané včas, na to oprávnenou osobou, v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpenou v súlade so zákonom (429 ods. 1 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP a contrario) pred samotným vecným prejednaním dovolania najskôr skúmal, či dovolanie je procesne prípustné.

22 Podľa ust. § 419 CSP, proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa.

23 Podľa ustanovenia § 421 ods. 1 CSP, dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo, alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

24 Podľa ustanovenia § 432 ods. 1 CSP, dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci.

26 Podľa ustanovenia § 432 ods. 2 CSP, dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne a uvedie v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia.

27 Podľa § 440 CSP, dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný.

28 Úspešné uplatnenie dovolania je vždy nevyhnutne podmienené primárnym záverom dovolacieho súdu o prípustnosti dovolania a až následným sekundárnym záverom týkajúcim sa jeho dôvodnosti. Z vyššie citovaných zákonných ustanovení upravujúcich otázku prípustnosti dovolania je zrejmé, že na to, aby sa dovolací súd mohol zaoberať vecným prejednaním dovolania, musia byť splnené podmienky prípustnosti dovolania vyplývajúce z ust. § 420 alebo § 421 CSP a tiež podmienky dovolacieho konania, t. j. aby (okrem iného) dovolanie bolo odôvodnené dovolacími dôvodmi, aby išlo o prípustné dovolacie dôvody a aby tieto dôvody boli vymedzené spôsobom uvedeným v ust. § 431 až § 435 CSP.

29 Dovolanie má v systéme opravných prostriedkov civilného sporového konania osobitné postavenie. Ide o mimoriadny opravný prostriedok, ktorým možno - iba v prípadoch Civilným sporovým poriadkom výslovne stanovených - napadnúť rozhodnutie odvolacieho súdu, ktoré už nadobudlo právoplatnosť. Najvyšší súd Slovenskej republiky vo svojich rozhodnutiach túto osobitosť dovolania často vysvetľuje konštatovaním, že dovolanie nie je „ďalším odvolaním“ a odvolací súd nie je treťou inštanciou, v ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie (viď napr. rozhodnutia NS SR sp. zn. 1Cdo 113/2012, sp. zn. 2Cdo 132/2013, sp. zn. 3Cdo 18/2013, sp. zn. 4Cdo 280/2013, sp. zn. 5Cdo 275/2013, sp. zn. 6Cdo 107/2012 a sp. zn. 7Cdo 92/2012).

30 Pri uplatnení tézy, vyplývajúcej z rozhodnutí ESLP, podľa ktorej rozhodnutia súdov predstavujúce *res iudicata* „majú zostať nedotknuté“, treba na prípady možnosti prelomenia záväznosti a nezmeniteľnosti právoplatných rozhodnutí hľadiť ako na výnimky z tejto zásady. Aj Civilný sporový poriadok so zreteľom na uvedené upravuje podmienky prípustnosti dovolania a prípady, v ktorých možno právoplatné rozhodnutia napadnúť dovolaním, považuje len za výnimku zo zásady jeho záväznosti a nezmeniteľnosti. Právnu úpravu, ktorá stanovuje podmienky, za ktorých sa môže táto výnimka uplatniť, nemožno v žiadnom prípade vykladať rozširujúco; na mieste je skôr reštriktívny výklad.

31 Ak dovolací súd má riešiť právnu otázku, ktorou sa dovolací súd ešte nezaoberal, tak v zmysle vyššie citovaných zákonných ustanovení je povinnosťou dovolateľa ako procesnej strany a/ konkretizovať právnu otázku riešenú odvolacím súdom a uviesť ako ju riešil odvolací súd a b/ uviesť, ako mala byť táto otázka správne riešená (viď napr. uznesenie NS SR sp. zn. 3Cdo/146/2017 z 22. februára 2018). Otázka relevantná v zmysle § 421 ods. 1 CSP musí byť teda riešená odvolacím súdom, pričom odvolací súd na jej riešení musel založiť svoje rozhodnutie a musí ísť o otázku zásadného právneho významu.

32 Žalovaní vyvodili prípustnosť svojho dovolania z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b/ CSP, pričom za dovolacím súdom dosiaľ nevyriešené, vychádzajúc z obsahu ich dovolania (§ 124 CSP), označili žalovaní ako „právne otázky“ v zmysle § 421 ods. 1 písm. b/ CSP, ku ktorému momentu vzniká nárok zo zmenky, či v čase, kedy mohla byť zmenka uplatnená na súde alebo až samotným vystavením blankozmenky a ďalej, či nejde do času, kedy je zmenka žalovateľná na súde len o právo (nie nárok) na zmenkové plnenie. Žalovaní takto náležite konkretizovali právne otázky od vyriešenia ktorých malo závisieť rozhodnutie odvolacieho súdu. Bolo preto na najvyššom súde, aby v dovolacom konaní posúdil, či je rozhodnutie odvolacieho súdu založené na riešení žalobcom v dovolaní uvedených právnych otázkach.

33 Na základe žalovanými podaného odvolania odvolací súd, viazaný v zmysle § 380 ods. 1 CSP dovolacími dôvodmi, sa zaoberal iba dôvodmi, ktoré boli uplatnené žalovanými v lehote na podanie odvolania, pričom žalovaní podali odvolanie z dôvodu, že súd prvej inštancie dospel k nesprávnemu záveru o dostatočnej určitosti zmluvy o zmenkovom vyplňovacom práve z 21. septembra 2006, konkrétne Čl. II. ods. 4, keď podľa názoru žalovaných nie je jasne a určito ohraničený časový moment, dokedy možno takto najneskôr vyplniť údaj splatnosti zmenkovej sumy. Odvolatelia namietali neplatnosť

dojednania Čl. II. ods. 4 zmluvy o zmenkovom vyplňovacom práve zo dňa 21. septembra 2006 aj pre obchádzanie zákona podľa § 39 Občianskeho zákonníka. Zmluvu o zmenkovom vyplňovacom práve označili ďalej žalovaní v odvolaní za neprijateľnú podmienku v zmysle § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka a z toho dôvodu podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka za neplatnú, pretože remitent môže kedykoľvek po splatnosti zmenky, aj po uplynutí premĺčacej doby vyplniť zmenku v údají splatnosti a tým zhoršiť postavenie spotrebiteľa. Spotrebiteľom - žalovaným nie sú zachované všetky práva podľa § 4 ods. 7 zák. č. 258/2001 Z. z.

34 Odvolací súd je viazaný dôvodmi odvolania (výnimky upravuje § 380 ods. 2 CSP, o prípad ktorý však nejde v súdnej veci) t. j. na iné pochybenia súdu prvej inštancie, ktoré by mohli byť v súlade s § 365 CSP dôvodom na podanie odvolania, odvolací súd pri svojom rozhodnutí o odvolaní prihliadnuť nemôže, aj keby takéto pochybenia zistil. Odvolací súd celkom zreteľne dospel k záveru o dôvodnosti čiastočného vyhovenia žalobe, stotožniac sa so závermi súdu prvej inštancie o určitosti zmluvy o zmenkovom vyplňovacom práve a zákonnosti použitia zmenky v spotrebiteľskej zmluve. Napokon aj samotní dovolatelia (článok IV. Záver nimi podaného dovolania) potvrdili, že v odvolaní výslovne nepoukazovali na argumentáciu obsiahnutú v článku III. dovolania (Dôvodnosť podania dovolania) najmä na nutnosť aplikácie § 5a ods. 1 písm. b/ zák. č. 250/2007 Z. z. v znení novely zák. č. 102/2014 Z. z. Mali za to, že vzhľadom na skutočnosť, že zmenka zabezpečovala pohľadávku zo spotrebiteľskej zmluvy sa mal odvolací súd ex offio, s odkazom na princíp ochrany spotrebiteľa, zaoberať aj otázkou, či na daný vzťah je aplikovateľné ustanovenie § 5a písm. b/ zák. č. 250/2007 Z. z. , čo zo strany odvolacieho súdu vykonané nebolo. Dovolací súd sa s názorom žalovaných nestotožnil, pretože takémuto postupu odvolacieho súdu bráni ustanovenie § 380 CSP, upravujúce viazanosť odvolacieho súdu odvolacími dôvodmi, tak ako bolo už uvedené vyššie. Jedinú výnimku predstavuje oprávnenie odvolacieho súdu preskúmať vady konania, ktoré sa týkajú procesných podmienok a to z úradnej moci. O takýto prípad sa však v prejednávanej právnej veci nejedná.

35 Vychádzajúc z uvedeného sa ani jeden zo súdov žalovanými v dovolaní nastolenými otázkami, ku ktorému momentu vzniká nárok zo zmenky a teda, či vzniká v čase, kedy mohla byť zmenka uplatnená na súde, alebo už samotným vystavením blankozmenky a či nejde do času, kedy je zmenka žalovateľná na súde len o právo (nie nárok) na zmenkové plnenie, nezaoberal. So zreteľom na uvedené dospel dovolací súd k záveru, že odvolací súd nezaložil svoje rozhodnutie na už vyššie uvedených právnych otázkach. Zodpovedanie žalovanými vymedzených otázok podľa názoru dovolacieho súdu žiadnym spôsobom neovplyvní dovolaním napadnuté rozhodnutie. Dovolatelia v podstate namietajú nesprávne právne posúdenie veci, keď podľa ich názoru mali súdy daný prípad posudzovať podľa § 5a v spojení s § 29b zák. č. 250/2007 Z. z. v znení novely 102/2014 Z. z., nakoľko blankozmenka bola vystavená v roku 2006, k jej vyplneniu došlo až v septembri 2014, teda v čase účinnosti ustanovenia § 5a ods. 1 písm. b/ zák. č. 250/2007 Z. z., ktorý vylučoval zabezpečenie nároku zo spotrebiteľskej zmluvy zmenkou. Nesprávne právne posúdenie veci súdmi nižších stupňov nezakladá samé osebe prípustnosť dovolania, pokiaľ nie sú splnené procesné podmienky prípustnosti dovolania nemožno napadnuté rozhodnutie podrobiť vecnému preskúmvaniu a ani zohľadniť prípadné vecné nesprávnosti rozhodnutia.

36 Z dôvodov vyššie uvedených dospel dovolací súd k záveru, že dovolanie žalovaných neumožňuje, aby bol na jeho základe uskutočnený meritórny prieskum. So zreteľom na uvedené dovolací súd uzatvára, že dovolanie žalovaných je procesne neprípustné a preto ho podľa § 447 písm. f/ CSP odmietol.

37 Rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania dovolací súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP, § 453 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 CSP). O výške náhrady trov dovolacieho konania rozhodne súd prvej inštancie (§ 262 ods. 2 CSP).

38 Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.